№ 1. Warszawa 10 Grudnia 1918 r. Rok I.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. „Dziennik Urzędowy“ pozyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: pałac Brühla, pl. Sąski № 9.

TREŚĆ:

1.

OD REDAKCJI.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przystępuje do wydawania „Dziennika Urzędowego M. S. W.“ na zasadzie art. 22 dekretu o tymczasowej organizacji władz naczelnych w Królestwie Polskiem („Dziennik praw“ № 1 z d. 1 lutego 1918 r.).

W „Dzienniku Urzędowym M. S. W.“ będą ogłaszane wewnętrzne zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, dotyczące władz i organów jemu podległych, ruchu słnżbowego urzędników ministerstwa, oraz przedrukowywane będą dekrety, reskrypty i postanowienia o mocy ustawy, odnoszące się do zakresu działania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Cena egzemplarza pojedynczego wynosić będzie 1 mk. polską. Gminy wiejskie i magistraty obowiązane są stosownie do Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 6.XI 1918 r. do przymusowej prenumeraty „Dziennika Urzędowego M. S. W.“.

2.

ROZPORZĄDZENIE

w przedmiocie przymusowej prenumeraty „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych“ przez Urzędy Gminne i Magistraty.

Wszystkie Urzędy Gminne i Magistraty w Państwie Polskiem obowiązane są prenumerować „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych“. Cenę poszczególnego numern „Dziennika Urzędowego“ ustanawia się na 1 markę. Urzędy Gminne i Magistraty nadeszlą do dnia 31 grudnia r. b. prenumeratę za pierwszych 10 numerów kolejnych.

Prenumerata ma być w przyszłości także opłacona z góry za 10 numerów. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Warszawa, dnia 6 listopada 1918 r.

Kierownik
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
(—) *Ustyanowski.*

3.

Do Obywatela Jędrzeja Moraczewskiego w Warszawie.

Mianuję Was, Obywatelu, prezydentem ministrów Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej.

Warszawa, dnia 18 listopada 1918 r.

(—) **J. Piłsudski m. p.**
(—) **Jędrzej Moraczewski m. p.**

4.

Do Obywatela Stanisława Thugutta.

Mianuję Was Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(—) **J. Piłsudski.**

Prezydent Ministrów
(—) **Moraczewski Jędrzej.**

Warszawa, dnia 18 listopada 1918 r.

5.

Dekret Republiki Polskiej.

Na podstawie dekretu z d. 14 listopada r. b. przedłożył mi p. Prezydent Ministrów uchwalony przez Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej projekt utworzenia najwyższej władzy reprezentacyjnej Republiki Polskiej aż do czasu zwołania Sejmu Ustawodawczego.

Zatwierdzając przedłożony mi projekt, stanowię co następuje:

1. Obejmuję, jako tymczasowy Naczelnik Państwa, Najwyższą Władzę Republiki Polskiej i będę ją sprawował aż do czasu zwołania Sejmu Ustawodawczego;

2. Rząd Republiki Polskiej stanowią mianowani przezemnie i odpowiedzialni przedemną aż do zebrania się Sejmu Prezydent Ministrów i Ministrowie;

3. Projekty ustawodawcze, uchwalone przez Radę Ministrów, ulegają mojemu zatwierdzeniu i uzyskują moc obowiązującą, o ile sama ustawa inaczej nie stanowi, z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa Polskiego tracą one moc obowiązującą, o ile nie będą przedstawione na pierwszem posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego do jego zatwierdzenia;

4. Akty rządowe kontrasygnuje Prezydent Ministrów;

5. Sądy wydają wyroki w imieniu Republiki Polskiej;

6. Wszyscy urzędnicy Państwa Polskiego składają przysięgę na wier-

ność Republice Polskiej, według ustalić się mającej przez Radę Ministrów roty;

7. Mianowanie wyższych urzędników państwowych, zastrzeżone w myśl przepisów dotychczasowych. Głowie Państwa, wychodzić będzie odemnie, na propozycję Prezydenta Ministrów i właściwego Ministra;

8. Budżet Republiki Polskiej na pierwszy okres budżetowy uchwali Rząd i przedłoży mi do zatwierdzenia.

Dan w Warszawie, dnia 21 listopada 1918 r.

(—) **J. Piłsudski.**

Prezydent Ministrów

(—) **J. Moraczewski.**

Dz. Pr. № 17, poz. 41.

6.

Obwieszczenie Rządu Ludowego Republiki Polskiej z d. 20.XI 1918 r. w przedmiocie majątku, pozostałego po b. okupantach i opieki nad zakładami przemysłowemi oraz instytucjami użyteczności publicznej.

Tymczasowy Rząd ludowy Republiki Polskiej niniejszem podaje do wiadomości publicznej, co następuje:

1) Wszelki majątek pozostały po b. okupantach oraz wszelkie opuszczone przez nich gmachy, lokale, składy i t. p. przeszły na własność Republiki Polskiej lub pod jej zarząd.

Wobec tego rozporządzać niemi mogą tylko osoby przez Tymczasowy Rząd Ludowy upoważnione, zajmowanie zaś wymienionych lokali i majątku przez jakiekolwiek organizacje prywatne lub społeczne, partje polityczne, stowarzyszenia, związki i t. p. bez upoważnienia Rządu jest niedopuszczalne.

2) Opiekę nad zakładami przemysłowemi i handlowemi oraz nad instytucjami użyteczności publicznej roztacza Tymczasowy Rząd Ludowy za pomocą swoich organów.

Wobec tego niepotrzebne i ze stanowiska interesu publicznego niedopuszcralne są samowolne rozporządzenia partji, organizacji i stowarzyszeń, dotyczące tych zakładów i instytucji (stawianie wart, wydawanie zarządzeń, nakładanie pieczęci i t. p.).

Natomiast wzywa się ludność do niezwłocznego zawiadamiania go o wszystkich instytucjach potrzebujących opieki i nadzoru — celem wydania niezbędnych zarządzeń.

Warszawa, d. 20 listopada 1918 r.

Prezydent Ministrów:
(—) *Moraczewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Thugutt.*

Minister Aprowizacji: w. z.
(—) *Minkiewicz.*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Iwanowski.*

7.

Postanowienie Rady Ministrów z d. 22 listopada 1918 r. w przedmiocie zarządu gmachów państwowych.

Rada Ministrów na posiedzeniu z d. 22 listopada 1918 r. powzięła następującą uchwałę:

1) Zarząd wszystkich gmachów państwowych w Polsce należy do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

2) Ministerstwa, Urzędy, oraz Instytucje pragnące zająć na swoje potrzeby jakiekolwiek gmachy państwowe, winny uzyskać zgodę Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

3) Gmachy, zajęte bez zgody lub wbrew decyzji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, mają być opróżnione w terminie przez Ministra Rolnictwa wskazanym.

4) Ministerstwo Spraw Wojskowych wyznaczy swego przedstawiciela w celu stałego porozumienia z Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych co do przeznaczenia gmachów państwo-

wych na potrzeby wojska i wszelkich Instytucji wojskowych.

5) Przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wojskowych będzie miał prawo zarządzić, stosownie do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, opróżnienie przez wojskowość gmachów, których zajęcie nie jest koniecznem dla interesów bezpieczeństwa państwowego.

8.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1918 r. w przedmiocie ograniczenia sprzedaży artykułów mięsnych w jadłodajniach i umieszczania artykułów spożywczych na wystawach sklepowych lub w oknach.

Ze względu na warunki aprowizacyjne kraju zarządzam co następuje:

§ 1. Zakazuje się restauracjom, jadłodajniom, kuchniom publicznym oraz wszelkim zakładom ze spożyciem na miejscu, ptzyrządzania, sprzedaży lub pomieszczenia w jadłospisach więcej, niż jednej potrawy mięsnej.

§ 2. Zakazuje się zakładom, handlującym artykułami spożywczemi, umieszczania artykułów spożywczych na wystawach sklepowych lub w oknach.

§ 3. Winni przekroczenia powyższych przepisów ulegną karze, przewidzianej w art. 139 K. K., t. j. karze grzywny do 4000 mk. lub karze aresztu.

§ 4. Komisarze ludowi, prezydenci i burmistrze miast poczynią niezwłecznie zarządzenia celem wykonania niniejszego rozporządzenia.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Thugutt m. p.*

9.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie utrzymania w mocy wszystkich dotychczasowych rozporządzeń w sprawach komunalnych oraz potwierdzenia dokonanych nominacji burmistrzów.

Art. 1. Wszystkie rozporządzenia i zarządzenia w zakresie spraw samorządu lokalnego, wydane przez mych popzzedników zachowują swą moc obowiązującą aż do czasu odwołania lub zmiany, w legalnej drodze wydanych.

Art. 2. Również pozostają w mocy nominacje burmistrzów dokonane przez moich poprzedników; odwołanie burmistrzów z urzędu w konkretnych wypadkach może następować jedynie w drodze ustawą przewidzianej.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Thugutt w. r.*

DEKRET
o wyborach do Sejmu Ustawodawczego.

Na mocy zatwierdzonej przezemnie ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego zarządzam powszechne wybory poselskie na dzień 26 stycznia 1919 r.

Wybory rozpoczną się o godzinie 8 rano i trwać będą bez przerwy do godziny 10 wiecz.

Wybory odbędą się:

I. Na ziemiach dawnego zaboru rosyjskiego.

	Okręgi wyborcze (powiaty)	Ilość mandatów	Siedziba głównej Komisji wyborczej
2.	Suwalski, Sejneński i Augustowski	4	Suwałki
3.	Łomżyński, Szczuczyński, Kolneński, Ostrołęcki, W. Mazowiecki i Ostrowski	9	Łomża
4.	Mławski, Przasnyski, Ciechanowski, Makowski i Pułtuski	8	Ciechanów
5.	Lipnowski i Rypiński	4	Lipno
6.	Płocki, Płoński i Sierpcki	6	Płock
7.	Włocławski i Nieszawski	6	Włocławek
8.	Słupecki, Koniński, Kolski	7	Konin
9.	Łęczycki, Kutnowski i Gostyński	7	Kutko
10.	Kaliski i Turecki	6	Kalisz
11.	Sieradzki i Wieluński	7	Sieradz
12.	m. Łódź	10	Łódź
13.	Łódzki, Łaski i Brzeziński	10	Łódź
14.	Łowicki, Skierniewicki, Rawski i Sochaczewski	6	Łowicz
15.	Grójecki, Błoński, lewy brzeg Warszawskiego	8	Grodzisk
16.	m. Warszawa	16	Warszawa
17.	Radzymiński, Miński, prawy brzeg Warszawskiego	7	Mińsk
18.	Siedlecki, Węgrowski i Sokołowski	5	Siedlce
19.	Garwoliński i Łukowski	6	Łuków
20.	Białski, Janowski, Radzyński i Włodawski	6	Biała
21.	Chełmski, Hrubieszowski i Tomaszowski	7	Chełm
22.	Puławski, Lubartowski i Lubelski	10	Lublin
23.	Janowski, Krasnostawski, Biłgorajski i Zamojski	10	Zamość
24.	Sandomierski, Opatowski i Iłżeski	9	Sandomiesz
25.	Opoczyński i Konecki	6	Opoczno
26.	Kielecki, Włoszczowski i Jędrzejowski	8	Kielce
27.	Stopnicki i Pinczowski	6	Pińczów
28.	Miechowski i Olkuski	6	Olkusz
29.	Będziński i Dąbrowski	9	Sosnowiec
30.	Częstochowski i Radomskowski	9	Częstochowa
31.	Piotrkowsk i	5	Piotrków
32.	Radomski i Kozienicki	7	Radom
33.	Sokólski i Białostocki	7	Białystok
34.	Bielski	4	Bielsk

Okręgi wyborcze (powiaty)	Ilość mandatów	Siedziba głównej Komisji wyborczej
II. Na ziemiach dawnego zaboru austrjackiego.		
a) Śląsk Cieszyński.		
35. M. Bielsk i powiat Bielski, Cieszyn i Frysztat bez gmin Orłowej, Dziecmorowic, Pietrwałdu, Łaz, Suchy Średniej i Dolnej, dalej z żupaństwa Trenczyńskiego gminy Czacla, Turżówka, Rakowa, Oszczadnica, Skolite, Częrne, Olejna, Swierczynowiec, Chożelice, Stanków, Podwysoka, Maków i Wysoka	8	Cieszyn
b) Galicja.		
36. M. Kraków i powiaty Krakowski, Podgórski i Wielicki bez pow. sąd. Dobczyńskiego	8	Kraków
37. pow. polit. Chrzanowski, Oświęcimski i pow. sąd. Bielski	5	Oświęcim
38. pow. polit. Wadowicki, Żywiecki pow. sąd. Kęcki	5	Wadowice
39. „ „ Nowotarski, Limanowski, Myślenicki i pow. sąd. Dobczyński, tudzież z Orawy, z pow. Trzciańskiego, gminy: Bereżnica, Biały Potok, Chabówka, Bukowina, Harkubuz, Czymkowa, Chyżne, Dotów, Stodówka, Jabłonna, Lasek, Lipnica, Górna, Lipnica Dołna, Orlewka, Piekielnik, Podskale, Podwiele, Surma, Studzienki, Szulagorsk, Witanowa, Zubrzyce, Zubrzyce górne, Zubrzyce dolne, dalej zaś z powiatu Namiestowskiego gminy: Będzików, Czernica, Damelki, Erdedka, Chrustek, Klin Zakamienny, Krusetnia, Mętne, Nowoty, Podgóra, Rabcze, Rabczyce, Syhelne i Wesołe	8	Nowy Targ
40. Pow. polit. Nowosądecki, Grybowski i Gorlicki	5	Nowy Sącz
41. „ „ Jasielski, Krośnieński i Sanocki	6	Jasło
42. „ „ Tarnowski, Brzeski, Bocheński, Dąbrowski i Pilzeński	9	Tarnów
43. „ „ Rzeszowski, Strzyżowski i Ropczycki	6	Rzeszów
44. „ „ Tarnobrzeski, Niski, Kolpuszowski i Mielecki	6	Tarnobrzeg
45. „ „ Jarosławski, Przeworski i Łańcucki	6	Jarosław
46. „ „ Przemyski, Brzozowski i pow. sąd. Birczański	5	Przemyśl

Ponieważ w okręgach 47 (m. Lwów, pow. sąd. Lwów, 6 mandatów, siedziba komisji wyborczej Lwów); 48 (pow. polit. Rawa Ruska, Cieszanów, Jaworów, tudzież pow. sąd. Janów 6 mandatów Rawa Ruska); 49 (pow. polit. Sambor, Rudki, Mościska i pow. sąd. Gródek, 6 mandatów—Sambor); 50 (pow. polit. Skole, Dolina, Turka, Lisko, Stary Sambor i pow. sąd. Dobromil, 9 mandatów—Skole); 51 (pow. polit. Sranisławów, Kałusz i Bohorodczany tudzież powiaty Nadwórna i Tłumacz bez pow. sąd Delatyn i Ottynia, 9 mandatów—Stanisławów); 52 (pow. polit. Kołomyja, Horodenka, Sniatyn, Peczeniżyn, Kosów i pow. sąd. Delatyn i Ottynia, 10 mandatów — Kołomyja); 53 pow. polit. Drohobycz, Stryj, Zydaczów, 7 mandatów—Stryj); 54 (pow. polit. Bóbrka, Rohatyn, Przemyślany i pow. sąd. Winniki i szczerzec 7 mandatów—Bóbrka); 55 (pow. polit. Złoczów, Zborów, Brody i Założce 6 mandatów—Złoczów); 56 (pow. polit. Żółkiew, Sokal, Kamionka Strum 6 mandatów — Kamionka Strum); 57 (pow. polit. Brzezany, Podhajce i Buczacz 7 mandatów — Brzeżany); 58 pow. polit. Tarnopol, Zbaraż i Skałat — 6 mandatów—Tarnopol); 59) pow. polit. Trembowla, Husiatyn, Czortków, Borszczów i Zaleszczyki 8 mandatów — Czortków), — wybory nie mogą być obecnie przeprowadzone, przeto do sejmu Ustawodawczego wejdą posłowie polscy z tych okregów do byłej Izby Posłów, Rady Państwa Monarchji Austrjackiej.

W opróżnionych przez śmierć posłów okręgach wyborczych V i VI! (miasto Lwów) według dawnej ordynacji wyborczej do izby posłów austrjackiej Rady Państwa rozpisuję wybory uzupełniające na dzień 26 stycznia 1919 r. na godz. 8 rano wedle postanowienia dawnej austrjackiej ordynacji wyborczej z r. 1907. Przeprowadzenie tych wyborów poruczam urzędującemu zarządowi miasta.

W sprawie wyborów w okręgach 60 (pow. Kartuski, Pucki, Wejtcherowski, Kościerski, Stargardzki Kwidzyński, Sztumski, Grudziądzki, Brodnicki, Świecki, Chełmniński, 12 mandatów — Kartuzy); 61 (Ostródzki, Niborski, Olsztyński, Reszelski, Łącki, Olecki, Jańsborski, Szczytnieński, Ządzborski, Lubawski i Suski 12 mandatów — Olsztyn); 62 (Chojnicki, Tucholski, Bydgoski, Toruński, Wąbrzeski, Szubiński, Wyrzyski, Chodzieski, Czarnkowski, Zniński i Wieleński, 12 mandatów — Toruń); 63 (Obornicki, Szamotulski, Gnieźnieński, Wągrowiecki, Inowrocławski, Mogilnicki, Poznański, Grodziski, Nowotomyski, Międzychodzki, Skwie-

rzyński, 13 mandatów—Poznań); 64 (Międzyrzecki, Babimojski, Kościański, Śmigielski, Gostyński, Rawicki, Leszczyński, Wschowski, Srodzki, Śremski, Jarociński, Pleszewski, Ostrowski, Ostrzeszowski, Odolanowski, Krotoszyński, Koźmiński, 12 mandatów—Gostyń); 65 (pow. Kluczborski, Olcski, Opolski, Kozielsqi, Strzelecki, Prudnicki, Głupczycki, Namysłowski, Sycowski, 13 mandatów—Opole); 66 (pow. Tosko-Gliwicki, Lubliniecki, Bytomski, Królewska-Huta, Tarnogórski, 9 mandatów — Bytom); 67 (Katowicki, Zabrski, Pszczyński, Rybnicki i Raciborski, 11 mandatów — Katowice); 68 (pow. Elblągski, Malborski, Gdański, m. Gdansk, 8 mandatów — Gdańsk); 69 (Lęborski, Słupski, Bytowski, Człuchowski, Złotowski, Wałecki, 7 mandatów—Złotów); 70 (Grotkowski, Niemodliński i Nisski, 3 mandaty—Nissa) nastąpi niebawem zarządzenie po porozumieniu z przedstawicielami społeczeństwa polskiego na ziemiach zaboru pruskiego.

Również powołani zostaną do Sejmu Ustawodawczego w porozumieniu z miejscowem społeczeństwem polskiem przedstawiciele Polaków na Litwie i Rusi.

Przeprowadzenie wyborów poruczam Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Naczelnik Państwa
(—) *Piłsudzki m. p.*

Prezydent Ministrów
(—) *Moraczewski m. p.*

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Thugutt.*

Dan w Warszawie, dn. 28 listopada 1918 r.

11.

Dekret

o zatwierdzeniu Ordynacji Wyborczej do Sejmu Ustawodawczego.

Niniejszym zatwierdzam przedłożoną mi przez Radę Ministrów ordynację wyborczą do Sejmu Ustawodawczego.

Naczelnik Państwa
(—) **J. Piłsudski m. p.**

Prezydent Ministrów
(—) **Moraczewski m. p.**

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) **Thugutt m. p.**

Dan w Warszawie dnia 28 listopada 1918 r.

12.

Ordynacja wyborcza

do Sejmu Ustawodawczego.

ROZDZIAŁ I.

Prawo wybierania.

Art. 1. Wyborcą do Sejmu jest każdy obywatel państwa bez różnicy płci, który do dnia ogłoszenia wyborów ukończył 21 lat.

Art. 2. Wyborcy winni być mieszkańcami tego obwodu głosowania, w którym głosują, przynajmniej od przedednia zarządzenia wyborów (patrz art. 15.

Art. 3. Wyborcy głosować wolno tylko w jednym obwodzie głosowania.

Art. 4. Wojskowi wszystkich stopni i wszystkich rodzajów broni w służbie czynnej nie biorą udziału w głosowaniu.

Art. 5. Prawa wyborczego nię mają osoby sądownie pozbawione praw obywatelskich.

Art. 6. Prawo głosowania winno być wykonywane osobiście.

ROZDZIAŁ II.

wybieralność.

Art. 7. Wybieralni do Sejmu są wszyscy obywatele (lki) państwa, posiadający czynne prawo wyborcze, niezależnie od miejsca zamieszkania, jak również wojskowi.

Art. 8. Urzędnicy państwowych władz administracyjnych, skarbowych i sądowych nie mogą

być wybrani w tych okręgach wyborczych, na które rozciąga się ich działalność służbowa.

Przepis ten nie dotyczy urzędników i wojskowych władz centralnych.

Art. 9. Płatni urzędnicy państwowi oraz wojskowi z chwilą wyborû na posła zostają zwolnieni na czas trwania mandatû ze swych czynności służbowych i nie otrzymûją za ten czas poborów, związanych z ich urzędem.

Przepis ten nie dotyczy ministrów, podsekretarzy stanu i profesorów wyższych ûczelni.

Art. 10. Poseł powołany do płatnej słûżby państwowej przestaje być członkiem Sejmu.

Przepis ten nie dotyczy ministrów, podsekretarzy stanû i profesorów wyższych ûczelni.

ROZDZIA III.

Okręgi wyborcze i obwody głosowania.

Art. 11. Państwo Polskie zostaje podzielone na okręgi wyborcze. Wykaz okręgów wyborczych i siedzib głównych komisji wyborczych jest wyszczególniony w dodatku Nr. 1.

Art. 12. Jeden poseł przypada przeciętnie na 50 tys. ludności okręgu; na ułamki tej liczby wynoszące powyżej 25.000 przypada jeden poseł.

Art. 13. Główna komisja wyborcza dzieli okrąg wyborczy na obwody głosowania.

ROZDZIAŁ IV.

Wybory poselskie

a) Zarządzenia wyborów, dzień i -miejsce wyrów.

Art. 14. Wybory poselskie będą zarządzone przez Naczelnika Państwa,

Art. 15. W zarządzeniu wyborów oznaczony będzie dzień głosowania, na który wybrać należy niedzielę lub święto. Głosowanie odbywa się w jednym dniu w całym kraju. Głosowanie powinno być wyznaczone najpóźniej na sześćdziesiąty dzień po dniu zarządzenia wyborów.

Zarządzenie wyborów winno być ogłoszone w Dzienniku Praw Państwa oraz dziennikach politycznych, stołecznych i prowincjonalnych.

Dzień ogłoszenia wyborów w Dzienniku Praw Państwa uważa się za dzień zarządzenia wyborów.

Art. 16. Najpóźniej w dwudziestym dniu po dniu zarządzenia wyborów główna komisja wyborcza ogłosi publicznie we wszystkich gminach okręgu wyborczego dzień wyborów poselskich, godziny głosowania, liczbę posłów, którzy mają być wybrani, miejsce, czas, sposób i ostatni termin zgłaszania kandydatur poselskich według przepisów rozdziałû IV d), a wreszcie skład i lokal urzędowy głównej komisji wyborczej.

Równocześnie będzie ogłoszony w każdej gminie lub miejście podział danej gminy lûb miasta na obwody głosowania, wyznaczony lokal wyborczy dla każdego obwodu oraz skład i lokal urzędowy oraz godziny urzędowania miejscowych komisji wyborczych.

Ogłoszenie to nastąpić winno w sposób zwykle w danej gminie używany przy ogłaszaniu rozporządzeń.

Art. 17. W razie zmiany lokalu wyborczego, względnie lokaju urzędowania głównej lub miejscowej komisji wyborczej, zmiana ta musi być natychmiast podana do publicznej wiadomości.

b) Komisje wyborcze.

Art. 18. Dla ckażdego okręgu wyborczego ustanawia się główną komisję wyborczą, dla każdego obwodu głosowania—miejscową komisję wyborczą. Kontroluje normalne powstanie i fûnkcjonowanie komisji oraz udziela im instrukcji i komentarzy minister spraw wewnętrznych, od którego postanowień przysługuje im odwołanie się do Sądu Najwyższego. Nadzór nad czynnościami będzie pełnił w każdym okregu komisarz wyboczy mianowany przez ministra spraw wewnętrznych i pozostający pod bezpośrednią kontrolą generalnego komisarza wyborczego, mianowanego przez Przez Naczelnika Państwa na wniosek Rady Ministrów.

Art. 19. Główna komisja wyborcza składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego, i trzech członków.

Przewodniczącym głównej komisji jest prezes sądu okręgowego, lub też sędzia przez niego powołany.

Art. 20. Prezes sądu okręgowego powołuie zastępcę przewodniczącego z grona sędziów.

Art. 21. Z pozostałych trzech członkow głónej komisji wyborczej jednego oraz zastępcę wybiera Rada Miejska, dwóch zaś i tyluż zastępców zgromadzenie wójtów powiatû, również ze swego grona. Do zgromadzenia wójtów nie mogą należeć wójtowie, mianowani przez b. władze okupacyjne.

W okręgach wyborczych, złożonych z jednego miasta, dwóch członków i ich zastępców wybiera Rada Miejska, trzeciego związki zawodowe. Sposób powołania tego trzeciego członka i jego zastępcy określi instrûkcja ministra spraw wewnętrznych. Na wyborach w Radzie Miejskiej przewodniczy prezes Rady Miejskiej, na zgromadzeniu wójtów—osoba przez zgromadzenie na przewodniczącego powołana.

Art. 22. Wójci i członkowie Rady Miejskiej będą zawiadomieni o wyborach na trzy dni przed posiedzeniem. W razie niemożności zawiadomienia osobistego, należy wybory ogłosić w dzienniku miejscowym.

Art. 23. Każdy z członków Rady Miejskiej lub każdy wójt pisze na swej kartce do głosowania jedno nazwisko. Za wybranych uważa się tych którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów, otrzymanych przez poszczególnych kandydatów, rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego.

Art. 24. Przewodniczący zawiadomi zebranych bezzwłocznie o wynikach głosowania i prześle odpis protokułu wyboru z dokładnym adresem wybranych przewodniczącemu głównej komisji wyborczej. Ewentualne protesty przeciwko wyborowi w ciągu czterech dni od dnia głosowania należy wnosić do przewodniczącego głównej komisji wyborczej. Protesty rozstrzyga niezwłocznie Sąd Najwyższy. W razie unieważnienia wyboru wójci, ewentualnie Rada Miejska. przystąpią do ponownych wyborów.

Art. 25. Miejscowa komisja wyborcza składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i trzech członków; wszystkich powołuje główna komisja wyborcza.

Art. 26. Do powzięcia uchwały w głównej i miejscowej komisji wyborczej niezbędna jest obecność, przynajmniej trzech członków.

Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Art. 27. Jeden z członków komisji prowadzi protokuły obrad komisji. Protokuły winny być podpisane przez obecnych na zebraniu członków komisji.

Art. 28. Kandydat na posła nie może brać udziału w pracach komisji wyborczych.

Art. 29. Osoby powołane na członków komisji wyborczych, które uchylają się po przyjęciu wyborów od spełnienia swoich obowiązków bez usprawiedliwionej przyczyny, ulegną karze grzywny od jednej do stu marek, lub od dwuch do dwustu koron; skazanie po raz trzeci powoduje wykreślenie z listy członków komisji.

Kary te na członków miejscowych i głównych komisji wyborczych nakłada komisja główna.

Art. 30. Członkowie głównych i miejscowych komisji wyborczych otrzymują djety. Członkowie, urzędujący w miejscu swego zamieszkania. otrzymują dziesięć marek (dwadzieścia koron) dziennie członkowie, urzędujący poza miejscem swego zamieszkania, — piętnaście marek (trzydzieści koron) dziennie i zwrot kosztów podróży.

c) Sprawdzanie praw wyborczych.

Art. 31. Naczelnik gminy sporządzi w porządku alfabetycznym (według wzoru dodatek № 2) spisy obywateli, zamieszkałych w poszczególnych miejscowościach gminy, którzy w dniu ogłoszenia wyborów mają ukończonych lat 21. Do tego spisu dołączy naczelnik gminy spis osób, które nie mają prawa głosowania w myśl art. 5 niniejszej ustawy. W miastach spisy te przygotowuje magistrat według obwodów.

Art. 32. Najpóźniej 20-go dnia od ogłoszenia wyborów naczelnik gminy, względnie burmistrz miasta, spisy te dostarcza komisjom miejscowym.

Art. 33. Natychmiast po otrzymaniu tych spisów komisja miejscowa przystępuje do ich zbadania oraz zatwierdza listę wyborców.

Art. 34. Komisja ma prawo żądać okazania materjałów, na których podstawie sporządzone zostały spisy mieszkańców i udzielania przez naczelnika gminy wyjaśnień.

Art. 35. Komisja miejscowa najpóźniej 25-go dnia od ogłoszenia wyborów przesyła zatwierdzoną przez się listę wyborców głównej komisji wyborczej.

Jednocześnie drugie egzemplarze listy wyborców wyłożone będą do przejrzenia w lokalu komisji miejscowej na 8 godzin dziennie przez dni pięć.

Art. 36. Każdy obywatel ma prawo wnosić reklamacje przeciwko liście wyborców zarówno o wykreślenie jak i wpisanie na listę siebie lub kogokolwiek.

Reklamacje należy poprzeć dowodami.

Art. 37. Reklamacje mogą być wnoszone piśmiennie lub ustnie do komisji miejscowej, która ustne reklamacje protokułuje.

Reklamacje są uważane za poufne, lecz nie mogą być bezimienne.

Art. 38. Komisja miejscowa zawiadomi piśmiennie osoby, co do których wniesiono reklamacje o ich wykreślenie, najpóźniej nazajutrz po otrzymaniu reklamacji. W zawiadomieniu tem będzie przytoczony art. 39 ordynacji wyborczej.

Art. 39. Osoby, których prawo głosowania podano w wątpliwość, mogą wnosić obronę na ręce komisji miejscowej w przeciągu 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Art. 40. Komisja miejscowa rozstrzyga reklamacje w ciągu 3 dni. Od postanowień komisji miejscowej można się odwołać do komisji głównej za pomocą reklamacji, złożonych do komisji miejscowej w ciągu 48 godzin od daty doręczenia decyzji komisji miejscowej, przeciwreklamacje mogą być składane komisji miejscowej ustnie, do protokułu, albo piśmiennie.

Reklamacje o wykreślenia zatrzymuje komisja miejscowa do upływu terminu obrony, poczem wraz z przeciwreklamacjami przesyła głównej komisji wyborczej.

Art. 41. Komisja główna bada spisy, listy, protesty, reklamacje i przeciwreklamacje, ustala ostatecznie listy wyborców i rozsyła poprawione i podpisane listy komisjom miejscowym najpóźniej w trzydziestym drugim dniu od ogłoszenia wyborów.

Art. 42. Orzeczenia głównej komisji wyborczej mogą być zaskarżone do Sądu Najwyższego tylko z powodu przekroczenia prawa.

d) Zgłaszanie kandydatur poselskich.

Art. 43. Kandydatury poselskie będą zgłaszane piśmiennie na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej nie później jak dwudziestego czwartego dnia od ogłoszenia wyborów.

Art. 44. Zgłoszenie winno być podpisane łącznie lub na oddzielnych deklaracjach co naj-

mniej przez pięćdziesięciu wyborców, zamieszkałych w okręgu wyborczym.

Art. 45. Zgłoszone listy kandydatów będą oznaczone przez główną komisję wyborczą numerem porządkowym w kolejności ich składania i w tym samym porządku zostaną wydrukowane na afiszach wyborczych.

Art. 46. Zgłaszający listę kandydatów winni wskazać swego pełnomocnika, uprawnionego wyłącznie do składania w imieniu grupy oświadczeń w sprawie wad zgłoszenia.

Art. 47. Grupy, które zgłosiły listy kandydatów, mogą przez swoich pełnomocników, wyraźnie do tego w zgłoszeniu upoważnionych, oświadczyć najpóźniej dwudziestego siódmego dnia od ogłoszenia wyborów, że tworzą związek wyborczy, a wówczas będą miały wobec innych grup prawa jednej grupy, a zgłoszenia ich będą stanowiły jedno zgłoszenie.

Art. 48. W zgłoszeniu kandydaci winni być wymienieni w porządku pierwszeństwa, w jakim wybrani wchodzą do Sejmu.

Art. 49. W zgłoszeniu powinno być podane imię i nazwisko, zawód, wiek i miejsce zamieszkania każdego kandydata.

Art. 50. Ta sama osoba może kandydować w wielu okręgach wyborczych.

Art. 51. Główna komisja wyborcza bada zgłoszenia i oświadczenia, a o dostrzeżonych brakach i wadach zawiadamia właściwego pełnomocnika 28 dnia od ogłoszenia wyborów.

Art. 52. Jeżeli wady nie zostaną usunięte w przeciągu trzech dni, główna komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszenia w całości; albo nieważność kandydatów, których wady dotyczą.

Art. 53. W razie zgłoszenia w terminie jednej tylko listy kandydatów, jak również w razie zgłoszenia paru list z ogólną ilością kandydatów nie większą od liczby posłów, przypadającej na dany okrąg, głosowanie nie odbywa się; natomiast główna komisja wyborcza ogłasza o wyborze na posłów kandydatów zgłoszonych.

Art. 54. W razie zgłoszenia więcej niż jednej listy o łącznej ilości kandydatów większej od liczby posłów, których okrąg ma wybrać, komisja główna ogłosi najpóźniej trzydziestego drugiego dnia od ogłoszenia wyborów listy kandydatów—wszystkie równocześnie w kolejnym porządku ich zgłoszenia.

e) Głosowanie.

Art. 55. Głosowanie rozpoczyna się o godzinie ósmej rano i trwa bez przerwy do godziny dziesiątej wieczorem.

Art. 56. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do chwili zakończenia winni być obecni w lokalu wyborczym bez przerwy conajmniej trzej członkowie komisji wyborczej.

Przewodniczący komisji i członek komisji, wybrany do pisania protokułu, nie mogą równocześnie oddalić się z lokalu wyborczego.

Art. 57. Głosowanie raz rozpoczęte nie może być przerwane. Gdyby wskutek siły wyższej czynności wyborcze były wręcz niemożliwione, komisja wyborcza może przedłużyć głosowanie o kilka godzin lub odroczyć do dnia następnego.

Art. 58. W razie przerwania głosowania, — komisja wyborcza winna opieczętować akta wyborcze i urnę wyborczą i przechować je pod osobistą odpowiedzialnością przewodniczącego.

Art. 59. Protokuł głosowania winien być spisany według wzoru (patrz dodatek № 4).

Art. 60. Wyborca, po oddaniu głosu, winien opuścić lokal. Wstęp do miejsca wyborów mają tylko wyborcy i członkowie komisji oraz osoby, wskazane w art. 62.

Art. 61. Osoby, któreby zakłócały spokój albo agitowały, przewodniczący może usunąć z lokalu wyborczego; w razie zaś usiłowania ponownego wejścia, skazać je na grzywnę do stu marek (dwieście koron).

Art. 62. Prawo obecności w lokalu wyborczym, od chwili rozpoczęcia czynności aż do zakończenia głosowania, mają przedstawiciele grup wyborczych, zgłoszeni przez pełnomocników po jednym do każdej komisji z pośród miejscowych wyborców.

Art. 63. Przedstawiciela grup wyborczych komisja wyborcza może wydalić z lokalu wyborczego w wypadkach, przewidzianych w art. 61, dopiero po bezskuteczności uprzedniego upomnienia. Fakt wydalenia z lokalu wyborczego i powody wydalenia muszą być zaznaczone w protokule komisji.

Art. 64. W czasie głosowania nie wolno ani w lokalu wyborczym, ani w budynku, w którym się ten lokal znajduje, ani też na ulicy i na placu przed wejściem do budynku w promieniu stu metrów, wygłaszać przemów do wyborców i w jakikolwiek sposób agitować.

Art. 65. W razie gdyby tłumne zgromadzenie się publiczności tamowało wyborcom dostęp do budynku lub do lokalu wyborczego, przewodniczący komisji poczyni potrzebne zarządzenia, by zapewnić wyborcom swobodny dostęp.

Art. 66. W celu zapewnienia wykonania zarządzeń przewodniczącego, oddana będzie do jego rozporządzenia straż w odpowiedniej sile.

Art. 67. Przed rozpoczęciem głosowania komisja i przedstawiciele grup wyborczych powinni się przekonać, czy urna jest próżna. Od tej chwili aż do skończenia głosowania urna w żadnym razie nie może być otwierana.

Art. 68. Przewodniczący komisji wyborczej może żądać dokumentów od osoby głosującej w celu ustalenia tożsamości. Od decyzji przewodniczącego można się odwołać do komisji, która orzeka większością głosów ostatecznie. W razie niejednomyślności orzeczenia, należy wnieść to do protokułu. Zarzuty co do tożsamości osoby mogą być wnoszone ustnie lub piśmiennie, ale tylko dopóty, dopóki osoba, o którą chodzi, nie oddała głosu.

Art. 69. Głosowanie odbywa się za pomocą urzędowych kart do głosowania.

Karty muszą być jednakowe w całym okręgu wyborczym.

Na każdej karcie do głosowania wydrukowane są numery porządkowe list kandydatów.

Dodatek № 3 przedstawia wzór karty głosowania.

Karty do głosowania opatrzone są pieczęcią urzędową głównej komisji wyborczej. Karty do głosowania winny być sprzedawane w ciągu 5-ciu dni przed wyborami w wolnym handlu i w lokalu wyborczym po cenie 5 fen. (10 halerzy).

Art. 70. Głosowanie odbywa się w sposób następujący: wyborca, wchodząc do lokalu wyborczego, udaje się do stołu, przy którym siedzi komisja wyborcza, i wymienia swe nazwisko. Po sprawdzeniu przez członka, prowadzącego protokuł, czy nazwisko wyborcy znajduje się na liście wyborców, wyborca otrzymuje kopertę do głosowania, wkłada w nią odrazu kartę i, zakleiwszy, wręcza przewodniczącemu komisji. Ten, sprawdziwszy stempel na kopercie, wrzuca ją do urny wyborczej; jednocześnie inny członek komisji obok nazwiska wyborcy czyni adnotację, że głos swój już oddał, poczem wyborca oddala się z sali.

Art. 71. Wypełnienie karty do głosowania odbywa się za pomocą podkreślenia tego numeru listy kandydatów, na który wyborca chce oddać swoj głos.

Art. 72. Przewodniczący nie przyjmuje karty do głosowania, którą wyborca pragnąłby oddać bez włożenia jej do koperty urzędowej; również nie przyjmuje kopert, oznaczonych jakimśkolwiek znakiem poza stemplem urzędowym.

Art. 73. Z uderzeniem godziny dziesiątej wieczorem przewodniczący nakazuje zamknięcie lokalu wyborczego. Odtąd mogą głosować tylko wyborcy, którzy jeszcze przed uderzeniem godziny dziesiątej znajdują się w lokalu wyborczym.

Art. 74. Po ogłoszeniu przez przewodniczącego, że głosowanie jest ukończone, przewodniczący pomiesza koperty, złożone do urny wyborczej, poczem liczy je otwierając.

Jednocześnie ustala się na podstawie notatek na liście wyborców liczbę wyborców, którzy głosowali.

Gdyby liczba ta mimo kilkakrotnego liczenia różniła się od liczby kopert, wyjętych z urny, należy to w protokule zaznaczyć, podając okoliczności, mogące wyjaśnić przyczynę niezgodności.

f) Stwierdzenie wyniku głosowania w komisji miejscowej.

Art. 75. Natychmiast po ukończeniu głosowania komisja przystępuje do obliczania głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów.

Art. 76. Nieważne są: 1) karty do głosowania, włożone nie do urzędownie ostemplowanej koperty lub też koperty oznaczonej znakiem odróżniającym; 2) karty do głosowania nie ostemplowane urzędowym znakiem lub też opatrzone znakiem odróżniającym; 3) karty do głosowania puste,—oraz 4) karty do głosowania, nie wypełnione w sposób właściwy, w myśl art. 71.

Art. 77. Nieważność oddanych kart sprawdza główna komisja wyborcza. Orzeczenie jej sprawdza, w razie wniesienia protestu przeciwko wyborowi, Sąd Najwyższy.

Art. 78. Karty do głosowania, które na podstawie art. 76 zostały przez komisję miejscową unieważnione, należy oznaczyć numerami porządkowymi i dołączyć do protokułu wraz z kopertami.

Art. 79. Protokuł musi być podpisany przez wszystkich członków komisji i przedstawicieli poszczególnych wyborców i łącznie z kartami do głosowania oraz z listami wyborców, po starannym zapieczętowaniu i ostemplowaniu, odesłany natychmiast do głównej komisji wyborczej.

Każdy członek komisji, jeżeli uważa, że protokuł nie jest zgodny z rzeczywistością, ma prawo swoje oświadczenie podyktować i załączyć na piśmie do protokułu.

g) Stwierdzenie wyniku głosowania w całym okręgu wyborczym.

Art. 80. Posiedzenie głównej komisji wyborczej, w celu ustalenia wyniku głosowania, odbywa się najpóźniej na trzeci dzień po głosowaniu w poszczególnych obwodach głosowania. O miejscu i czasie tego posiedzenia powinni być zawiadomieni, co najmniej na 24 godziny przed terminem, członkowie komisji i pełnomocnicy grup wyborczych.

Art. 81. Główna komisja wyborcza po obliczeniu głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów, przystępuje do rozdzielenia mandatów poselskich między poszczególne listy.

Sposób wyliczeń wykazuje dodatek Nr. 5.

Art. 82. Z czynności głównej komisji wyborczej spisuje się protokuł. W protokule powinny być umieszczone wszystkie obliczenia, dokonane przy obrachowywaniu głosów.

Art. 83. Po ustaleniu treści protokułu prze-

wodniczący głównej komisji wyborczej ogłasza wynik głosowania i podaje do wiadomości w dzienniku miejscowym lub w inny sposób, używany zwykle w tej miejscowości.

Art. 84. Dla każdego z wybranych posłów przewodniczący głównej komisji wyborczej wystawi bezzwłocznie list wierzytelny, podpisany przez członków komisji wyborczej, a zawierający:

1) nazwę okręgu wyborczego, 2) dzień wyborów, 3) imię i nazwisko, zawód, miejsce zamieszkania i wiek wybranego.

Art. 85. Po wystawieniu listów wierzytelnych protokuł zostaje odczytany i podpisany przez członków komisji wyborczej.

Art. 86. Protokuł wraz z aktami wyborczymi poszczególnych komisji wyborczych i kartami do głosowania powinien być opieczętowany, opatrzony napisem, oznaczającym zawartość i odesłany do pierwszego prezesa Sądu Najwyższego.

Odpis uwierzytelniony protokułu przewodniczący prześle naczelnikowi kancelarji Izby Poselskiej.

h) Koszta wyborcze.

Art. 87. Wszystkie wydatki, połączone z przeprowadzeniem wyborów, ponosi państwo, z wyjątkiem kosztu kart do głosowania.

Dostarczenie urny, lokalu, sprzętów i przyborów do pisania dla komisji wyborczej jest obowiązkiem gminy, w obrębie której komisja urzęduje.

ROZDZIAŁ V.

Sprawdzanie mandatów.

Art. 88. W ciągu 14 dni po ogłoszeniu wyniku głosowania przez główną komisję wyborczą każdy obywatel może wnieść protest przeciwko wyborowi. Protest winien być wniesiony w dwuch egzemplarzach na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej.

Art. 89. Przewodniczący głównej komisji wyborczej ogłasza natychmiast w dzienniku urzędowym państwa i w dzienniku miejscowym, że protest został wniesiony, wyznaczając dziesięciodniowy termin do wnoszenia zarzutów przeciwko treści protestu. Przed upływem tych dziesięciu dni wolno każdemu wyborcy przeglądać protest w lokalu komisji i czynić z niego odpisy, poczym protest wraz z zarzutami są przesyłane do Sądu Najwyższego, drugi zaś egzemplarz komisja główna przesyła do kancelarji Sejmu.

Art. 90. O ważnośsi wyborów, zaprotestowanych według art. 88, rozstrzyga Sąd Najwyższy, bez kosztów dla stron, w przeciągu sześciu miesięcy od dnia wyboru.

Art. 91. Sąd Najwyższy, działając w charakterze trybunału wyborczego, urzęduje w komplecie trzech członków tego Sądu,

Art. 92. Sąd Najwyższy jest sądem wyłącznie orzekającym o przekroczeniu prawa przy badaniu protestów wyborczych.

Art. 93. Jeżeli, wskutek pogwałcenia obowiązku urzędowego przez członka komisji wyborczej, głosowanie zostało w całości lub w niektórych obwodach głosowania unieważnione, winny może być skazany na zapłacenie kosztów ponownego głosowania lub też części tych kosztów. Koszta te wpłaci skazany w kwocie, przez sąd oznaczonej, do kasy państwowej, względnie gminnej. Do orzekania w tych sprawach powołany jest miejscowy sąd pokoju, względnie sąd powiatowy.

Art. 94. Posiedzenie Sądu Najwyższego w sprawach, dotyczących wyborów, odbywają się publicznie.

Art. 95. Najdalej na siedemnasty dzień po dniu wyborów Sąd Najwyższy sporządzi wykaz wyborów zaprotestowanych i prześle go do prezydjum Sejmu.

Art. 96. Ważność wyborów niezaprotestowanych rozważy Sejm najpóźniej w przeciągu dwuch miesięcy. W wypadku zakwestjonowania wyboru posła, mimo braku protestu, Sejm oddaje sprawę do zbadania i rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.

ROZDZIAŁ VI.

Utrata i zastąpienie mandatu.

Art. 97. Mandat poselski zostaje unieważniony, jeżeli się okaże, że poseł nie był wybieralny według art. 7 i 8, albo później prawo wybieralności utracił.

Art. 98. Sąd Najwyższy może unieważnić wybór:

I) jeżeli zostanie stwierdzone, że w danym okręgu wyborczym mandat poselski został uzyskany przy użyciu przekupstw, wymuszeń, fałszu lub jakichkolwiek podejść;

2) jeżeli w postępowaniu wyborczem przepisy niniejszej ordynacji wyborczej nie były przestrzegane.

Art. 99. Jeżeli ten sam kandydat będzie wybrany więcej niż w jednym okręgu, powinien oświadczyć, z którego okręgu wybór przyjmuje, najpóźniej na pierwszem posiedzeniu nowo wybranej Izby. W przeciwnym razie losowanie, dokonane przez marszałka Izby na publicznem posiedzeniu, rozstrzyga, z którego okręgu poseł ma mandat zatrzymać.

Art. 100. W razie unieważnienia wyboru według art. 98, o ile Sąd Najwyższy orzecze, że nie może mieć zastosowania art. 101, minister spraw wewnętrznych zarządzi wybór ponowny w okręgu lub obwodzie, gdzie prawo zostało przekroczone, w ciągu 15 dni od unieważnienia.

Wybór ten może być przeprowadzony przez te same komisje wyborcze i na podstawie tych samych list wyborców, co wybór poprzedni.

Art. 101. W pozostałych wypadkach unieważnienia lub ustania mandatu posła główna komisja wyborcza ogłosi o wstąpieniu na jego miejsce kolejnego kandydata z tej samej listy kandydatów i wystawi mu list wierzytelny.

Dodatek.

Spis okręgów wyborczych i ilości mandatów.

I. Królestwo Polskie i Okrąg Białostocki.

Numer okręgu wyborczego	OKRĘGI WYBORCZE	Ilość mandatów	Siedziba głównej komisji wyborczej
1	Powiałaty: Kalwaryjski, Wołkowyski, Marjampolski, Władysławowski	—	
2	„ Suwalski, Sejneński, Augustowski . .	4	Suwałki
3	„ Łomżyński, Szczuczyński, Kolneński, Ostrołęcki, W. Mazowiecki, Ostrowski.	9	Łomża
4	„ Mławski, Przasnyski, Ciechanowski, Makowski, Pułtuski	8	Ciechanów
5	„ Lipnowski, Rypiński	4	Lipno
6	„ Płocki, Płoński, Sierpcki	6	Płock
7	„ Włocławski, Nieszawski	6	Włocławek
8	„ Słupecki, Koniński, Kolski . . .	7	Konin
9	„ Łęczycki, Kutnowski, Gostyński . .	7	Kutno
10	„ Kaliski, Turecki	6	Kalisz
11	„ Sieradzki, Wieluński	7	Sieradz
12	„ m. Łódź	10	Łódź
13	„ Łódzki, Łaski, Brzeziński . . .	10	Łódź
14	„ Łowicki, Skierniewicki, Rawski, Sochaczewski	6	Łowicz
15	„ Grójecki, Błoński, lewy brzeg Warszawskiego	8	Grodzisk
16	„ m. Warszawa.	16	Warszawa
17	„ Radzymiński, Mińsko-Mazowiecki, prawy brzeg Warszawskiego	7	Mińsk-Mazowiecki
18	„ Siedlecki, Węgrowski, Sokołowski . .	5	Siedlce
19	„ Garwoliński, Łukowski	6	Łuków
20	„ Bialski, Janowski, Radzyński, Włodawski	6	Biała
21	„ Chełmski, Hrubieszowski, Tomaszowski.	7	Chełm
22	„ Puławski, Lubartowski, Lubelski . .	10	Lublin
23	„ Janowski, Krasnostawski, Biłgorajski, Zamojski	10	Zamość
24	„ Sandomierski, Opatowski, Iłżecki . .	9	Sandomierz
25	„ Opoczeński, Konecki	6	Opoczno
26	„ Kielecki, Włoszczowski, Jędrzejowski .	8	Kielce
27	„ Stopnicki, Pińczowski	6	Pińczów
28	„ Miechowski, Olkuski.	6	Miechów
29	„ Będziński, Dąbrowski	9	Sosnowiec
30	„ Częstochowski, Radomskowski. . .	9	Częstochowa
31	„ Piotrkowski	5	Piotrków
32	„ Radomski, Kozienicki	7	Radom
33	„ Sokólski, Białostocki	7	Białystok
34	„ Bielski	4	Bielsk

Spis okręgów wyborczych i ilości mandatów.

II. Śląsk Cieszyński.

Numer okręgu wyborczego	OKRĘGI WYBORCZE	Ilość mandatów	Siedziba głównej komisji wyborczej
35	Miasto Bielsk i powiat polit. Bielski, Cieszyn i Frysztat bez gmin Orłowej, Pietwałdu, Dziećmorowic, Łazy, Sucha średnia i dolna, dalej z župaństwa Trenczyńskiego gminy Czaca, Turzówka, Rakowa, Oszczadnica, Skalitę, Czarna, Oleśna, Świerczynowieś, Gorzelicę, Staszków, Podwysoka, Maków i Wysoka	8	Cieszyn
35a	M. Frydek i pow. Frydek i gminy pow. Frysztackiego — Orłowa, Dziećmorowice, Pietwałd, Łazy, Sucha średnia i dolna	3	Frydek

Spis okręgów wyborczych i ilości mandatów.

III. Galicja.

Numer okręgu wyborczego	OKRĘGI WYBORCZE	Ilość mandatów	Siedziba główneej komisji wyborczej
36	Miasto Kraków i pow. polit. Kraków, Podgórze i Wieliczka bez pow. sąd. Dobczyce . . .	8	Kraków
37	Pow. polit. Chrzanów, Oświęcim i pow. sądowy Biała	5	Oświęcim
38	Pow. polit. Wadowice, Żywiec i pow. sądowy Kęty	5	Wadowice
39	Pow. polit. Nowy Targ, Limanowa, Myślenice, pow. sądowy Dobczyce, tudzież z Orawy obszar objęty przez wymienione w dodatku I gminy, ze Śpiżu zaś okręgi sądowe Kezmark, Lubowla i Stara Wieś	7	Nowy Targ
40	Pow. polit. Nowy Sącz, Grybów i Gorlice . .	5	Nowy Sącz
41	Pow. polit. Jasło, Krosno i Sanok	6	Jasło
42	Pow. polit. Tarnów, Brzesko, Bochnia, Dąbrowa i Pilzno	9	Tarnów
43	Pow. polit. Rzeszów, Strzyżów, Ropczyce . . .	6	Rzeszów
44	Pow. polit. Tarnobrzeg, Nisko, Kolbuszowa i Mielec	6	Tarnobrzeg
45	Pow. polit. Jarosław, Przeworsk i Łańcut . .	6	Jaroslaw
46	Pow. polit. Przemyśl i Brzozów i pow. sąd. Bircza	5	Przemyśl

DODATEK I. Z pow. Trzciańskiego gminy: Bereźnica, Biały Potok, Bukowina, Chabówka, Harkubuz, Czymkowa, Chyżne, Dołów, Stodówka, Jabłonka, Lasek, Lipnica Górna, Lipnica Dolna, Orawka, Piekielnik, Podszkle, Podwilk, Sarna, Studzienki, Szulagorsk, Witanowa, Zuberec, Zubrzyce górne, Zubrzyce dolne, dalej zaś z pow, Namiestowskiego gminy: Benedyków, Czernica, Danielki, Erdedka, Hrusztyn, Klin Zakamienny, Krusetnia, Mętne, Nowoty, Półgóra, Rabcza, Rabczyca, Sichelne i Wesele.

Numer okręgu wyborczego	OKRĘGI WYBORCZE	Ilość mandatów okręgów	Siedziba głównej komisji wyborczej
47	Miasto Lwów, pow. sądowy Lwów	6	Lwów
48	Pow. polit. Rawa ruska, Cieszanów i Jaworów tudzież pow. sąd. Janów	6	Rawa rus.
49	Pow. polit. Sambor, Rudki, Mościska, pow. sąd. Gródek	6	Sambor
50	Pow. polit. Skole, Dolina, Turka, Lisko, Stary Sambor i pow. sąd. Dobromil	9	Skole
51	Pow. polit. Stanisławów, Kałusz i Bohorodczany tudzież pow. Nadwórna i Tłumacz bez pow. sąd. Delatyn i Ottynia	9	Stanisławów
52	Pow. polit. Kołomyja, Horodenka, Śniatyn, Peczeniżyn, Kosow, pow. sąd. Delatyn, Ottynia . .	10	Kołomyja
53	Pow. polit. Drohobycz, Stryj, Żydaczów . . .	7	Stryj
54	Pow. polit. Bóbrka, Rohatyn, Przemyślany i pow. sąd. Winniki i Szczerzec.	7	Bóbrka
55	Pow. polit. Złoczów, Zborów, Brody i Założce .	6	Złoczów
56	Pow. polit. Żółkiew, Sokal, Kamionka Strumiłowa i Radziechów	6	Kamionka Strum.
57	Pow. polit. Brzeżany, Podhajce i Buczacz . .	7	Brzeżany
58	Pow. polit. Tarnopol, Zbaraż i Skałat . . .	6	Tarnopol
59	Pow. polit. Trembowla, Husiatyn, Czortków, Borszczów i Zaleszczyki	9	Czortków

IV. Zabór Pruski.

Numer okręgu wyborczego	OKRĘGI WYBORCZE		Ilość mandatów okręgu	Siedziba głównej komisji wyborczej
60	Powiaty:	Kartuski. Pucki, Wejherowski, Kościerski, Stargardzki, Kwidzyński, Sztumski, Grudziądzki, Brodnicki, Świecki, Chełmiński i Tczewski , . .	12	Kartuzy
61	„	Ostródzki, Niborski: Olsztyński, Reszelski, Ełcki, Lecki, Olecki, Jańsborski, Szczytnieński, Żądzborski, Lubawski i Suski	12	Olsztyn
62	„	Chojnicki, Tucholski, Bydgoski, Toruński, Wąbrzeski, Szubiński, Wyrzyski, Chodzieski, Czarnkowski, Żniński i Wieluński	12	Toruń
63	„	Obornicki, Szamotulki, Gnieźnieński, Wągrowiecki, Inowrocławski, Mogilnicki, Poznański, Grodziski, Nowotomyski, Międzychodzki, Strzeleński i Skwierzyński	13	Poznań
64	„	Międzyrzecki, Babimojski, Kościański, Smigielski, Gostyński, Rawicki, Leszczyński, Wschowski, Środzki, Śremski, Jarociński, Pleszewski, Ostrowski, Ostrzeszowski, Odolanowski, Krotoszyński, Koźmiński, .Witkowski, Wrześnieński i Kępnowski . .	12	Gostyń
65	„	Kluczborski, Oleski, Opolski, Kozielski, Strzelecki, Prudnicki, Głupczycki, Namysłowski i Sycowski .	18	Opole
66	„	Tosko-Gliwicki, Lubliniecki, Bytomski, Królewska Huta, Tarnogórski	9	Bytom
67	„	Katowicki, Zabrski, Pszczyński, Rybnicki i Raciborski	11	Katowice
68	„	Elbląski, Malborski, Gdański i m. Gdańsk . .	8	Gdańsk
69	„	Lęborski, Słupski, Bytowski, Człuchowski, Złotowski i Wałecki	7	Złotów
70	„	Grotkowski, Niemodliński i Nisski.	3	Nissa

Dodatek № 2.

Lista wyborców do Izby Poselskiej.

z obwodu głosowania ______________ z okręgu wyborczego ____

Numer porządkowy	Nazwisko w porządku alfabetycznym	Imię	Data urodz. Wiek	Zawód	Adres. Miejsce stałego zamieszkania	Otrzymał kopertę	Oddał kartkę głosowania
1	A		54	piekarz		+	+
2	A		27	rolnik			
3	A		39	kowal			
..	..						
..	..						
..	..						
51	B						
52	B						
53	B						
..	..						
..	..						
..	..						
101	C						
102	C						
103	C						
..	..						
..	..						
..	..						
151	D						
152	D						
153	D						
..	..						
..	..						
..	..						
201	E						
202	E						
203	E						
..	..						
..	..						
..	..						

Dodatek № 3.

Wzór przykładowy karty do głosowania.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Dodatek № 4.

Protokół głosowania.

W obwodzie głosowania . . . . okręgu wyborczego . . . .
Działo się dnia . . . . r. . . . . . w lokalu miejscowej Komisji
wyborczej w . . . .
Obecni członkowie Komisji Wyborczej:
Przewodniczący . . . .
Prowadzący protokół . . . .
Członkowie . . . .
. . . .
. . . .
Mąż zaufania . . . .
Przy udziale przedstawicieli grup wyborczych
. . . .
Otwarcie głosowania nastąpiło o godz. 8 rano.
W trakcie głosowania usunięto przedstawicieli grup wyborczych . . . .
. . . .
z powodu . . . .
w trakcie obliczania głosów usunięto . . . . z powodu . . . .
Głosowanie przerwano z powodu . . . . na czas od . . . . do . . . .
Głosowanie skończono o godz. . . . wieczorem.
Ilość głosujących wyborców wynosiła . . . .
Ilość kartek znalezionych w urnie . . . .
Niezgodność ilości głosujących kartek głosowania tłómaczy się . . . .
. . . .
Kartek unieważniono . . . .
W tym z powodu wad koperty № № . . . .
Przypadło kartek:
Na listę 1 . . . . .
„ „ 2 . . . . .
„ „ 3 . . . . .
Obliczanie głosów skończono o godz.. . . . .
Przewodniczący Komisji miejscowej . , ...
Prowadzący protokuł . . . .
Członkowie . . . .
Przedstawiciele grup wyborczych . . . .

Dodatek № 5.

Szczegóły obliczeń głosowania.

Przypuśćmy, że okrąg wyborczy wysyła 18 posłów. List kandydatów na posłów zgłoszono pięć. Pierwsza lista zawiera 10-ciu kandydatów, druga — pięciu kandydatów, trzecia—pięciu kandydatów, czwarta — trzech kandydatów, wreszcie piąta lista zawiera dwóch kandydatów.

Lista pierwsza, czyli oznaczona numerem 1-ym, otrzymała głosów 89,964; lista № 2 otrzymała 59,389 głosów; lista № 3 otrzymała 32,383 głosy, lista № 4 otrzymała 24,185; wreszcie lista № 5 otrzymała 10,178 głosów.

Aby otrzymać dzielnik wyborczy dzielimy te liczby przez 1, 2, 3 i t. d.

Uwidoczni to przykład następuiący:

	1	2	3	4	5
Dzielimy przez 1	89,964[1]	59,389[2]	32,383[4]	24,185[7]	10,178
„ „ 2	44,982[3]	29,694[6]	16,191[11]	12,092[15]	
„ „ 3	29,985[5]	19,796[9]	10,794[18]	8,061	
„ „ 4	22,491[8]	14‘847[13]	8,095		
„ „ 5	17,992[10]	11,877[16]			
„ „ 6	14,994[12]	9,898			
„ „ 7	12,852[14]				
„ „ 8	11,245[17]				
„ „ 9	9,996				

Z otrzymanych przez ten podział liczb szeregujemy liczby według wielkości, poczynając od najwyższej, a kończąc na osiemnastej z kolei, gdyż dany okrąg wyborczy wybiera 18-stu posłów.

Ostatnia, czyli osiemnasta liczba nazywa się dzielnikiem wyborczym („le diviseur électoral"). Ile razy dzielnik wyborczy pomieści się w liczbie głosów oddanych na poszczególną listę, tyle mandatów otrzyma lista. Dzielnik wyborczy w danym przykładzie wynosi 10,794, bowiem zacząwszy szeregować od 89,964 na osiemnastym miejscu otrzymamy 10,794.

Wobec tego lista № 1 otrzyma 8 mandatów, gdyż 89,964 : 10,794=8 z resztą 3,612 .
„ „ 2 „ 5 mandatów, gdyż 59,389 : 10,794=5 z resztą 5,419 .
„ „ 3 „ 3 mandaty, gdyż 32,383 : 10,794=3 z resztą 1 .
„ „ 4 „ 2 mandaty, gdyż 24,185 : 10,794=2 z resztą 2,597 .
„ „ 5 „ 0 mandatów, gdyż 10,178 : 10,794=0 z resztą 10,178.

Tę samą manipulację uwidoczni jeszcze wyraźniej kolejne szeregowanie dzielników, a łącznie z tem podział mandatów między poszczególne listy.

Z listy	№	1	wzięty	dzielnik	89,964.	Mandat	I	przypad.	liście	№	1.
„	„	2	„	„	59,389.	„	II	„	„	„	2.
„	„	1	„	„	44,982.	„	III	„	„	„	1.
„	„	3	„	„	32,383.	„	IV	„	„	„	3.
„	„	1	„	„	29,988.	„	V	„	„	„	1.
„	„	2	„	„	29,694.	„	VI	„	„	„	2.
„	„	4	„	„	24,185.	„	VII	„	„	„	4.
„	„	1	„	„	22,491.	„	VIII	„	„	„	1.
„	„	2	„	„	19,796.	„	IX	„	„	„	2.
„	„	1	„	„	17,992.	„	X	„	„	„	1.
„	„	3	„	„	16,191.	„	XI	„	„	„	3.
„	„	1	„	„	14,994.	„	XII	„	„	„	1.
„	„	2	„	„	14,847.	„	XIII	„	„	„	2.
„	„	1	„	„	12.852.	„	XIV	„	„	„	1.
„	„	4	„	„	12,092.	„	XV	„	„	„	4.
„	„	2	„	„	11,877.	„	XVI	„	„	„	2.
„	„	1	„	„	11,245.	„	XVII	„	„	„	1.
„	„	3	„	„	10,794.	„	XVIII	„	„	„	3.

Gdyby zamiast podanych przez nas liczb, przypadających na poszczególne listy kandydatów, zdarzyło się, że na listę № 1 padło 80,000 głosów; na listę № 2 — 600,000 głosów, na listę № 3 — 30,000 głosów; na listę № 4 — 20,000 głosów oraz na listę № 5 — 10,000 głosów — wówczas dzielnik wyborczy wynosiłby 10,000. Liczbę tę, t. j. 10,000, odnaleźlibyśmy na 8-em miejscu listy № 1, na 6-em miejscu listy № 2, na 3-iem miejscu listy № 3, na 2-iem miejscu listy № 4 oraz na 1-em miejscu listy № 5. Tymczasem piętnaście mandatów byłoby już obsadzonych, pozostało zaś do obsadzenia tylko trzy, a jednakowych dzielników jest pięć. W podobnym więc wypadku przyznajemy mandaty tym listom, które otrzymały największą ilość głosów, a więc listom № 1, № 2 i № 3; listy № 4 i 5 mandatu tego nie otrzymałyby. W końcowym więc rezultacie lista № 1 otrzymałaby 8 mandatów, lista № 2—6 mandatów, lista № 3—3 mandaty, lista № 4—1 mandat, lista № 5— nie otrzymałaby żadnego mandatu.

Dan w Warszawie, d. 28 listopada 1918 r.

Naczelnik Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:
Moraczewski

Minister spraw zewnętrznych:
Thugutt

„Dziennik Praw“ № 18 poz. 46.

12.

Dekret

o zatwierdzeniu Generalnego Komisarza wyborczego.

Niniejszym zatwierdzam obywatela **Bronisława Sobolewskiego** na stanowisku Generalnego Komisarza wyborczego.

Naczelnik Państwa
(—) **J. Piłsudski m. p.**

Prezydent Ministrów
(—) **J. Moraczewski m. p.**

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) **Thugutt m. p.**

Dan w Warszawie dnia 28 listopada 1918 r.

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa 20. 10.XII-18. 3059.